Boekbespreking

M. P. KERNEY, R. A. D. CAMERON & J. H. JUNGBLUTH, 1983. Die Landschnecken Nord- und Mitteleuropas. Paul Parey, Hamburg/Berlijn, 384 pp., 24 kleurenplaten, talloze tekstfiguren, 368 verspreidingskaartjes. ISBN 3-490-17918-8. Prijs geb. DM 58,– (ca. fl. 65,–).

Het uitstekende boek van Kerney & Cameron wordt met elke nieuwe bewerking beter; dat is nu eenmaal het lot van een boek dat vertaald en aangepast wordt en dat doet uiteraard niets af aan het pionierswerk van de oorspronkelijke auteurs. De Duitse versie van Dr. J. H. Jungbluth biedt, vergeleken bij de Engelse en Nederlandse edities, zo veel meer, dat een ieder die ook maar iets te maken heeft met Europese landslakken het nieuwste boek naast de andere in de kast behoort te hebben. Jungbluth's boek behandelt een groter gebied dan de beide voorgangers. De gegevens van Oostenrijk, Hongarije, Tsjechoslowakije en Polen zijn geïntegreerd in de tekst opgenomen. Dat heeft een sterke uitbreiding van het aantal zwartwit afbeeldingen met zich meegebracht (zie onder). Andere noviteiten zijn een beeldtabel op de schutbladen (geen verbetering vergeleken bij de tabel van Gittenberger in de Nederlandse editie, pp. 259-267), het invoeren van Duitse namen voor een deel van de soorten (kan men niet beter vanaf het begin de eenduidige wetenschappelijke namen hanteren?), en een glossarium van technische termen (nuttig!). Tevens is het, voor het eerst in de Nederlandse versie verschenen, hoofdstuk over de slakken van het mediterrane deel van Frankrijk opgenomen. De Europese verspreidingskaarten zijn aan het grotere gebied aangepast en in een contrasterende kleur gedrukt; kaartjes van de verspreiding in Duitsland ontbreken – dit boek richt zich immers tot de Duits sprekende gemeenschap die tot ten minste vier nationale staten behoort.

Naarmate het bewerkt werd, is het boek steeds uitgebreider geworden. De oorspronkelijke versie telt 288 vrij dicht bedrukte pagina's, Gittenberger's bewerking al 310 iets wijder bedrukte pagina's, terwijl de recentste editie maar liefst 384 dicht bedrukte bladzijden omvat.

De 92 nieuwe figuren verdienen aparte vermelding; deze zijn afkomstig uit de befaamde Leidse school en gemaakt door Inge van Noortwijk en Wim Gertenaar van het Rijksmuseum van Natuurlijke Historie. Onnodig te vermelden dat de conservator van de molluskenafdeling van het museum, Dr. E. Gittenberger, hier eveneens de hand in gehad heeft. Men kan wel stellen dat een zeer belangrijk deel van het mooie resultaat van de Duitse bewerking aan burgers van ons land te danken is. De mooie 'Leidse' figuren zijn veelal direct te herkennen aan de donkere mondopeningen (zie bijvoorbeeld pp. 126-127, de figuren van *Vallonia alamannica* zijn in Leiden gemaakt). Vergeleken met de Nederlandse editie zijn de figuren ook beter afgedrukt (vgl. dezelfde *Vallonia*soorten, hier op pp. 106-107).

Een paar kleine opmerkingen mogen deze bespreking besluiten. Het doet de beoordelaar goed te zien dat de door de nomenclatuurregels voorgeschreven komma tussen auteur en jaar bij een wetenschappelijke naam keurig aangebracht is (zelden in Duitse werken, ook niet in de Engelse editie). Het aantal drukfouten is verheugend gering. Op p. 71 is de rechterfiguur van *Acicula callostoma* in spiegelbeeld afgedrukt, bij afbeeldingen van slakken een nogal eens voorkomend euvel. De voetnoot op p. 287 slaat nergens op (ook niet elders) en had weggehaald dienen te worden. Het doet een Nederlands hart pijn te vernemen dat *Helicigona lapicida* zich gevestigd heeft in Schellinhout. Deze kleinigheden doen overigens niets af aan de waarde van het boek.

Samenvattend kan men zeggen dat dit momenteel zonder meer het belangrijkste werk op het gebied van de Europese landmollusken is. Een pluim op de hoed van Jungbluth als symbool voor onze dank aan Kerney, Cameron, Riley, Gittenberger, Inge van Noortwijk, Gertenaar en de vele andere medewerkers.

A. C. VAN BRUGGEN